

poprosi mi M: 778/1458

sposz. karty inf.
X 104
/ N

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
i Pomorskiej Służby Powietrznej
ul. Piekary 43, 87-100 Toruń
tel. 052 22 16 50
e-mail: ak@wp.pl; www.zawackie.pl
NIP 952-25-127; REGON 870502735
KRS 0000041882
Nr r-ku 8: 1090 1508 0000 0000 5009 0244

† Dejewski Alfred
87-100 Toruń

córka:
Zareczna Danuta
87-207 Dębowa
Lęka

Wąbrzeźno
Rota LUX-AK
(Dębowa Łąka)
Kozłowski Jacek
ps. „Bzoza”, „Jacek”

M: 778/1458 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Koźłowski Tadeusz

T: M: 778/1458 Pom

Wabrzeżno Polc

ZW2-A2

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa

k. 1

s. 1-2

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

k. 3 s. 1-4

I/3 – Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – Inne... —

IV. Korespondencja

1) z rodziną

k. 5 s. 1-5

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) k. 8

VI. Fotografie

dwa ikromografii

I/1. Relacja - Kortowski Tadeusz

1. Relacja o działalności Tadeusza Kortowskiego spisana przez Alfreda Dejowskiego (data napisania 9.12.1904) napis omyś.

lc. 1 s. 1-2

RELACJA

Alfreda Dejewskiego Torun got. sp. Tadeusza KOZŁOWSKIEGO
- żołnierza wrzesnia 1939, konspiratora organizacji "ROTA"
(odłam grudziński) następnie ZWZ-AK. obwód wąbrzeski,
In p. Grudziądz, Pomorski Okręg AK.

- Kozłowski Tadeusz s. Piotra i Zofii zd. Gorczyńska.
Urodzony: 11.01.1915 r. M. Dorcz USA.
Rodzice prowadzili gosp. rolne ca 13 ha. w M. Dębowa Łąka
b pow. wąbrzeski, na którym też pracowała rodzina Kozłowskich.
Ojciec sp. T. Kozłowski Piotr - był ludowcem w bliskich kontaktach
z rodz. Wasilewskich w Wąbrzeźnie. Po wkroczenie Sowieców ww
sp. Piotr Kozłowski był Z-cą wojta Gminy Dębowa Łąka sp. J.
Obremskiego (członek AK. - konspirator 1945-46, aresztowany i
skazany).
Wykształcenie sp. T. Kozłowskiego - podstawowe. Pracował wraz
z rodziną w gosp. rodzinnym, był w szeregach "Strzelca" i.
Do chwili wybuchu wojny 1939 - był żołnierzem KOP (Korpus
Ochrony Pogranicza na Wołyniu) Również Jego brat Czesław -
był w tym czasie żołnierzem s.k.; zasadniczej 63 pp. Torun.
(potem niewola).
Ww sp. Tadeusz Kozłowski brał udział w starciach ze Sowiecami
na Wołyniu, uciekł z niewoli sowieckiej, przedostając się
jeszcze we wrześniu 1939r do rodziny w D. Łące.
Pracował jako prac. fizyczny u bauerów: Jadischke i Köller
- rodzina została wysiedlona z gospodarstwa.
Ww został zaprzysiężony do organizacji "ROTA" w Wąbrzeźnie
w mcu grudzień 1939r ps. "Brzoza" JA Ośst.
Nawiązałem z ww sp. "Tadeuszem" kontakt w sprawie broni,
po Jego powrocie z niewoli sowieckiej. W czasie ewakuacji
we wrześniu 1939 na teren pow. lipno, skierego - spostrzegłem
w lasach tokarskich rozbite wozy WP. i rozrzucony sprzęt
i uzbrojenie żołnierskie. Zgłosiłem o tym ww sp. T. Kozłowskiem
i podjęliśmy wspólnie lustrację tego terenu - czesdiwo
zabezpieczając przydatny sprzęt wojskowy (w tym czasie 2 kara
niny wojsk. także).
(W drugiej lustracji - po zerzanej w innym składzie, uzyskano
także wyniki pozytywne).
W dn. 2.02.1940r zaprzysiężony do "ROTA" - pod ps. "Fred" - jako
dca trójki konspiracyjnej. (po krótkim przeszkoleniu otrzy
małem stopień kaprala i dowód tożsamości z oznaczeniem stop
nia i numeru ewidenc. obwodu).
W roku 1940 "Rota" została czesdio o rozbita - unas sypy
nie było. Ww sp. T. Kozłowski zwerbował sp. L. Smigrowskiego,
b. komendanta "Strzelca" w D. Łące, żołnierza wrzesnia 1939r
podoficera, ранego w walkach nad Bzurą, o wysokich walorach
żołnierskich i dowódczych.
Wspierał kontakty z ZWZ obw. wąbrzeski (Prof. W. Wesółowski
pracował w 1940 (chyba od wiosny). w Urz. Gminy D. Łąka - był
szwagrem por. Kozlikowskiego ps. "Ogrodnik").
Ww sp. T. Kozłowski pełnił od początku Komendanta Placówki
"ROTA" a następnie ZWZ-AK. obw. wąbrzeskiego.
Dcy obw. wąbrzeskiego: (krypto nim "Wawóz") byli: por. Cheł
micki, por. Dutkiwicz, występował tam także jako komendant
por. Kudlinski z Torunia. Placówka ZWZ-AK - ze względu w organ.
i konspiracyjnych została wydzielona jako samodzielna z Plac
wki Wąbrzeźni Komendantem Placówki ZWZ-AK D. Łąka był ww T. Kozłowski
zca ww sp. L. Smigrowski, kwatermistrzem sp. J. Obremski itp.
Na przełomie 1941-42 nawiązano bezp. kontakt z oficerem
kom. O. AK spłk J. Pałubickiego A. Gł. czeskim ps "Kaszuba" Ko
ssak (który utrzymywaliśmy do 01.1945r).

Działalność Pracówki (od 1.10.44r Rejon AK) nakreśliłem w swojej relacji ogólnej z 15.02. 1994 r.

Komendant sp. T. Kozłowski był ostrożnym konspiratorem (no nie podołabo się bardzo nam żołnierzom). Nadzorował organizację wywiad, szkolenie wojskowo-wojenne (prowadził ww sp. L. Smigrowski ps. "Mis" "Gruby Mis") z zakresu Mł. Spec. Piechoty i wywiadu. Prawą ręką komendanta był ww L. Ludwik Smigrowski.

Komendant w dn. 4.08.1944r zarządził pogotowie bojowe (wzburzenie powstania)-przygotowany był oddział na pomoc W-wie (akcja odwołania na wcześniejsze) jak i do celów "Burzy".

Nikt z rodziny ww T. Kozłowskiego nie był aresztowany (Part Jan był zaprzysiężony przez komendanta "Tadeusza" (siostra Irena ps. "Iwona"-zaprzysiężłem osobiscie dla potrzeb sanitariatu.

PO wejściu Sowietów (rozwiązanie AK. 19.01.1945r) kadra AK. nie ujawniała się, wchodząc do służby MO. WP. itp.

W marcu 1945 NKWD poszukiwało b. AK-w wyniku czego zostaliśmy ostrzeżeni i wybraliśmy ochotniczą służbę, w WPŚ

(Ja zostałem podchorążym b. Ofic. Szk. Łączności Zamosc-Sieradz -gdzie uniemożliwiono mi uzyskanie stopnia ofic. z uwagi na służbę w AK (apludy karzeł reakcji!).

Ww sp. T. Kozłowski zmarł w 1969 r. leży na cmentarzu D. Łęka.

(Był w MO. 1945-47r) Prowadził do śmierci gosp. rodzinne, Władze AK w Łodzi przynęły mu stopień chorążego (nie miał matury) krzyż AK. i 4 x Medal Wojska. - *ocena RP*

W 1946 powstała zbrojna opozycja pko rządowi PRL. zorganizowana przez żołnierze AK. "Juliana" J. la" (L. Obremki-wyrok sądowy). z którą ww sp. "Tadeusz" utrzymywał kontakty.

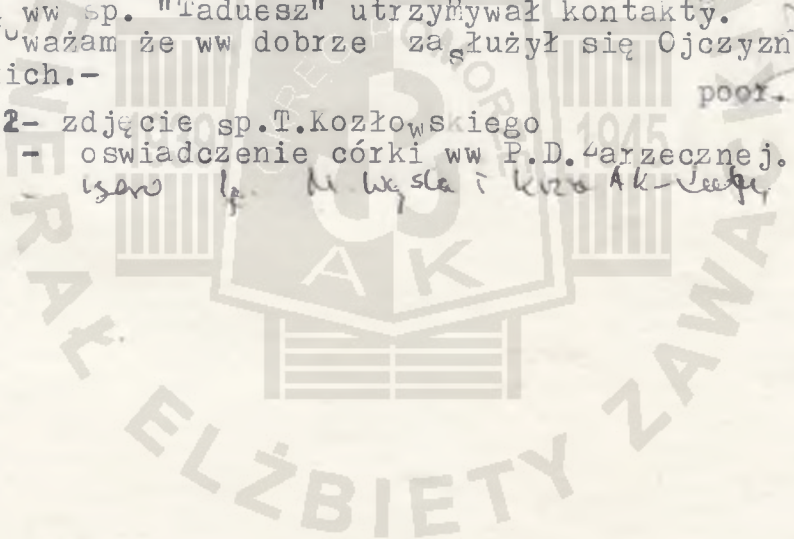
Uważam że ww dobrze zasłużył się Ojczyźnie jedynej dla wszystkich.-

Załącznik 2- zdjęcie sp. T. Kozłowskiego

- oświadczenie córki ww P. D. 4 arzeicznej.

Isarę i M. Wyśla i kuzna Ak - Jęży

poor. raz. W. Dejewski

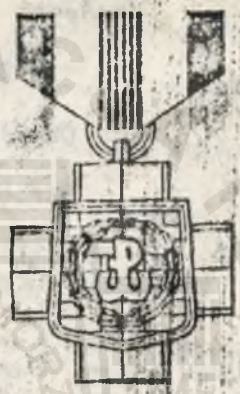

1/2. Dokumenty dotyczące rełatora: Hołtowski
Tadeusz

1. Kserokopia leg. nr 29735 Krzyża
Armii Krajowej z 14.02.1984 k. 1 s. 1-2
2. Kserokop. leg. nr 31798 Medalu
Wojska (4-krótne) k. 1 s. 3
3. Kserokop. oświadczenia śniadka
Damy Łazarek (wzki) k. 1 s. 4

LEGITYMACJA
KRZYŻA ARMII KRAJOWEJ

Nr. 29735

FUNDACJA
GENERAL
ELŻBIETA
KAWACKIE

Nazwisko ..... s.p. KOZIŁOWSKI .....

Imię ..... Tadeusz .....

Pseudonim ..... "TADEUSZ" "WRZOZA" .....

Przydział ..... Obw. A.K. Wabrzezno .....

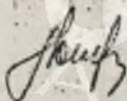
..... Odr. Pomorski. ....

Odnaczony został

KRZYŻEM ARMII KRAJOWEJ

ustanowionym dnia 1 sierpnia 1966 roku przez
dowódcę A.K. gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego
dla upamiętnienia wysiłku Żołnierza Polski
Podziemnej w latach
1939 — 1945

Podpis:

Londyn, dnia ..... 14/2/64 .....

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

3

LEGITYMACJA Nr 31798

Stopień, imię, nazwisko ...chor.

KOZŁOWSKI TADEUSZ ps. "TADEUSZ"

Oddział AK

Odznaczony został po 2, 3 i 4

Medalim Wojska

Podstawa: Zarządzenie Szefa Sztabu
Głównego
z dnia 1 lipca 1918

Londyn dnia 15 sierpień 1943

M. Wałaga
M. Wałaga

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

LEGITYMACJA Nr 31798

Stopień, imię, nazwisko ...chor.

KOZŁOWSKI TADEUSZ ps. "TADEUSZ"

Oddział AK

Odznaczony został po 2, 3 i 4

Medalim Wojska

Podstawa: Zarządzenie Szefa Sztabu
Głównego
z dnia 1 lipca 1918

Londyn dnia 15 sierpień 1943

M. Wałaga
M. Wałaga

Prace. Prace

Toruń

Wrocław 20.5.1971 r.

87-207 Dębowa Dół

nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie

miejsowość

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od - do): mięsostrawie wsi Dębowa Dół eksp. Powiatki (Czerka) oddział - Kierownik Bruno Stuchlik walczył opoz.
świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer ZM. 4467306 wydanym dnia 18.11 1971 r. przez UPMO Włocławek

o s w i a d c z a m:

ze ojciec Tadeusz Kertowski syn (córka) _____
urodz. dnia 11.11 1915 roku w USA

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z zatrzymanym(a) oświadczenie i czasokres od - do):

_____

_____

_____

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim nie znam i pełnił funkcję - brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czyim dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od - do): ojciec Tadeusz, w czasie okupacji był w

tu. w okresie 1945-1946 jako instruktor powojenny do
1945-1946 kierownik oddziału i dystryktorem
Ruchu Oporu. Nie wiem czy był zaproszony w
Wrocław. Nie znam jego pseudonimu, ani nie
znam i miał uczestniczyć w Ruchu Oporu.
W tym czasie spotywałem się z nim w ramach

Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej; _____ wydanej przez Zarząd Okręgu w _____

Własnoręczność podpisu stwierdza się:

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznie i zgodnie

Własnoręczny podpis Obywat. Janina

Janina

_____ i podpis odpowiedzialnych władz powiatowych lub Zarządu ZBoWiD

Zgoda: _____ z organu powiatu, starostwa _____

powiat, zam. 216 - WA-WA up. Naczelnik Gminy

podpis _____

IV / 1. Korespondencja z rodziną:

1. list Fundacji do D. Zarzeźnej (lirka T. Kozłowskię),
ksenokopia, 14. X. 2004

k. 1 s. 1

2. e-mail E. Kozłowskiej do Fundacji, ksenokopia,
14. XI. 2004

k. 1 s. 2

3. list D. Zarzeźnej do Fundacji, ksenokopia,
11. XI. 2004

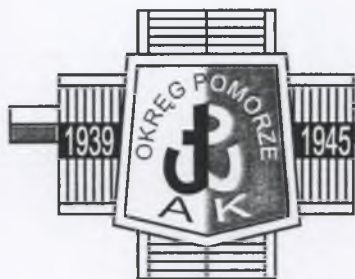
k. 1 s. 3

4. list Fundacji do D. Zarzeźnej, ksenokopia,
3. XII. 2004

k. 1 s. 4

5. list Danyty Zarzeźnej - wazpew.
inf. do syćionysu, mpis onyę.

k. 1 s. 5

FUNDACJA ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/AK, e-mail: AK@um.torun.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU, NR 10901506-4675-128-00-0

Toruń 14.10.2004 rr

- uzupeł. danych
T. Kozłowski
+ inf. o Fund. i Biuletynu

L. dz. 2242/Pom - 410/04

Pani
Danuta Zarzeczna
87-200 Dębowa Łąka

Szanowna Pani !

Jestem dokumentalistką Archiwum Fundacji i pragnę Panią poinformować, iż w naszych zbiorach znajdują się dokumenty śp. Tadeusza Kozłowskiego złożone w teczce opatrzonej sygnaturą M: 778-1458/Pom. W teczce znajduje się również Pani oświadczenie o działalności konspiracyjnej Ojca i właśnie stamtąd wzięłam Pani adres. Fundacja od wielu lat wydaje „Słowniki biograficzne konspiracji pomorskiej 1939-1945” i w przyszłym tomie chciałabym umieścić życiorys Pani Ojca, ale brak mi niektórych faktów dotyczących Jego życia. W związku z tym bardzo proszę o przesłanie na nasz adres odpowiedzi na następujące pytania:

1. jaka jest dokładna data śmierci śp. Tadeusza Kozłowskiego i czy spoczywa na cmentarzu w Dębowej Łące ,
2. kiedy zawarł związek małżeński, jakie jest imię i nazwisko Jego żony,
3. jakie są imiona Jego dzieci, gdzie obecnie mieszkają.

Przy okazji chciałabym zapytać, czy w Dębowej Łące mieszka rodzina śp. Ludwika Śmigrowskiego, z którym Ojciec Pani działał w Armii Krajowej. W Dębowej Łące w czasie II wojny światowej działała Placówka Armii Krajowej, czy w gminie mówi się na ten temat, czy może są jakieś tablice pamiątkowe mówiące o tym fakcie. W załączeniu przesyłam informację o działalności Fundacji i ostatni numer naszego „Biuletynu”, aby Pani wiedziała, czym się zajmujemy.

Z wyrazami szacunku i poważania ..... *Elżbieta Skerska* .....

Elżbieta Skerska dokumentalistka

Wirtualna Polska

DRUKUJ

Wydrukowane ze stron: poczta.wp.pl

Data: Niedziela, 14 Listopada 2004 21:57**Od:** <achajka@op.pl>**Do:** <AK@um.torun.pl>**Temat:** Dane**Załączniki:** bezNazwy1.html (0,55 kB) [POKAŻ](#) [USUŃ](#)
Armia Krajowa.doc (27,56 kB) [USUŃ](#)

Dzień dobry.

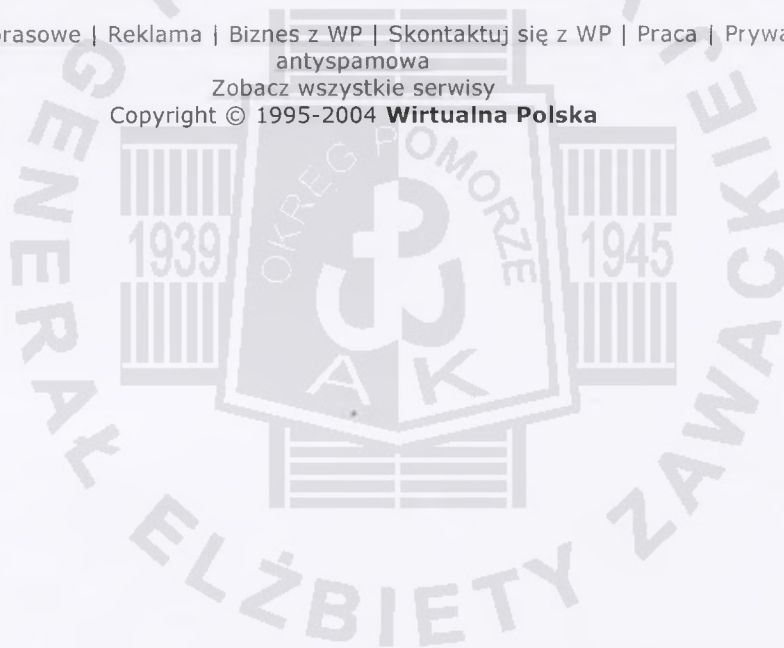
Nazywam się Ewelina Kozłowska jestem wnuczką Tadeusza Kozłowskiego. Pani Elżbieta Skerska prosiła moją ciocię Danutę Zarzeczną o informacje dotyczące mojego dziadka. W załączniku przesyłam list od mojej cioci, który zawiera dane o które proszono.

Poczta **2GB** Teraz możesz mieć największą skrzynkę pocztową - Poczta@wp.pl - 2GB na Twoje listy **POJEMNOŚCI**

[O firmie](#) | [Informacje prasowe](#) | [Reklama](#) | [Biznes z WP](#) | [Skontaktuj się z WP](#) | [Praca](#) | [Prywatność](#) | [Polityka antyspamowa](#)

[Zobacz wszystkie serwisy](#)

Copyright © 1995-2004 **Wirtualna Polska**

FUNDACJA ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/AK, e-mail: AK@um.torun.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU, NR 10901506-4675-128-00-

Toruń 3.12.2004 r.

L. dz. 2966/Pam-410/04

odp. na L. dz. 2845

*- polw. odbioru inf.
o Tadeuszu Kozłowskiu.*

Pani
Danuta Zarzeczna
87-207 Dębowa Łąka

Szanowna Pani !

Bardzo serdecznie dziękuję za uzupełnienie faktów dotyczących życia Pani Ojca śp. Tadeusza Kozłowskiego ps. "Brzoza", które w Pani imieniu przesłała nam Pani Ewelina Kozłowska. Biogram śp. Tadeusza Kozłowskiego ukaże się najpóźniej za dwa lata w cz.7 „Słownika biograficznego konspiracji pomorskiej 1939-1945”, obecnie zostanie opublikowana cz.6 „Słownika”. Dziękuję za podanie imion synów śp. Ludwika Śmigrowskiego, z którymi próbuję się skontaktować.

Z okazji zbliżających się Świąt i Nowego Roku przesyłam najlepsze życzenia

Z wyrazami szacunku i poważania

Elżbieta Skerska
.....
Elżbieta Skerska dokumentalistka

FUNDACJA
 "Archiwum i Muzeum Pomorskie
 Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
 w Toruniu

Wpłynęło dnia: 12.11.2004

L. dz. 2845 / Pom-410/04

Załączniki: .....

Referent: .....

Dębowa Łąka 11.11.2004

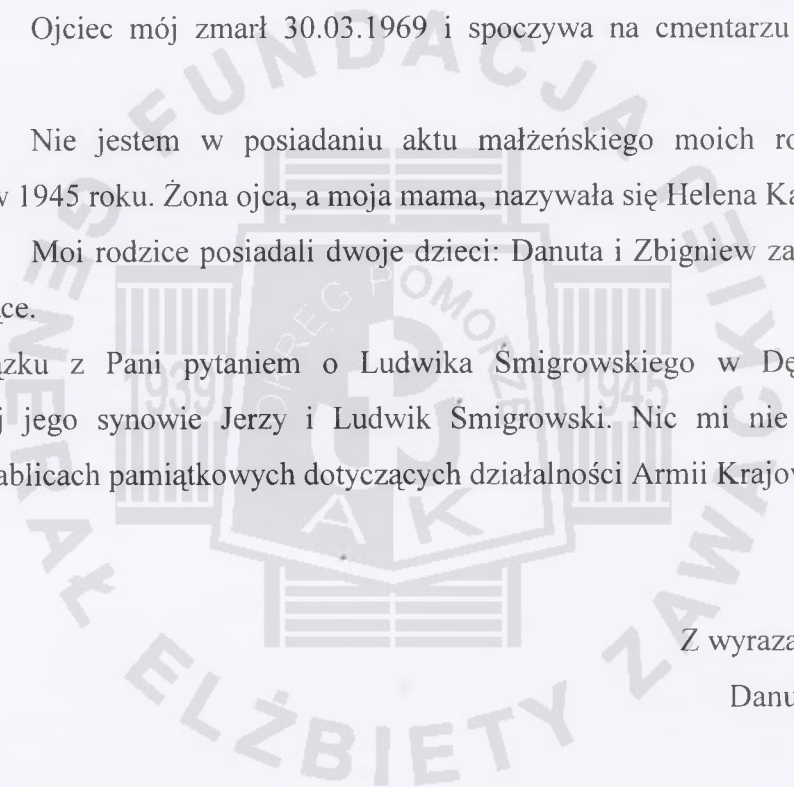
Do Pani Elżbiety Skerskiej.

Szanowna Pani w odpowiedzi na Pani list, w którym zwróciła się Pani o udzielenie informacji na temat mojego ojca Tadeusza Kozłowskiego, udzielam Pani następujących informacji:

1. Ojciec mój zmarł 30.03.1969 i spoczywa na cmentarzu w Dębowej Łące.
2. Nie jestem w posiadaniu aktu małżeńskiego moich rodziców, ale pobrali się w 1945 roku. Żona ojca, a moja mama, nazywała się Helena Kastner.
3. Moi rodzice posiadali dwoje dzieci: Danuta i Zbigniew zamieszkują w Dębowej Łące.

W związku z Pani pytaniem o Ludwika Smigrowskiego w Dębowej Łące mieszkają dwaj jego synowie Jerzy i Ludwik Smigrowski. Nic mi nie wiadomo o jakichkolwiek tablicach pamiątkowych dotyczących działalności Armii Krajowej.

Z wyrazami szacunku
Danuta Zarzeczna

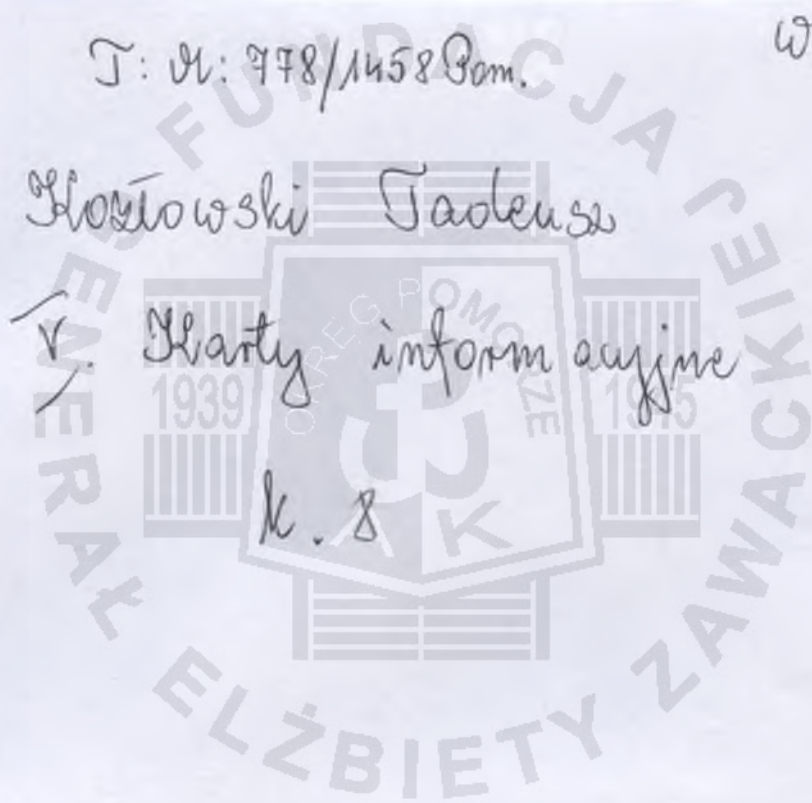
T: M: 778/1458 Pom.

Wąbrzeń

Głogowski Tadewa

1/2 Karty informacyjne

k. 8

Głogowski J.

Wpisał
"Pota" 1

W XII 1939 zwerbował do "Poty"
Ludwika Śmigrowski epa

zob. J: A: 479/1459 Pam. nr 1/1
Śmigrowski Ludwik (Gudziński)

18. X '04

Hoztowski Tadeusz

Wąbrzeźno

42 21

ps. "Tadeusz" "Brozo"

(kniha)

Dowódca Plac. w Żelaznej Łące.

zob. T. M. 156/765 Pom. Szerepanski

Franciszek z. 1/1, z. 1/2

Jego zastępcą był S. Smigrowski

ps. "Miś", "Gruby Miś" (tanie)

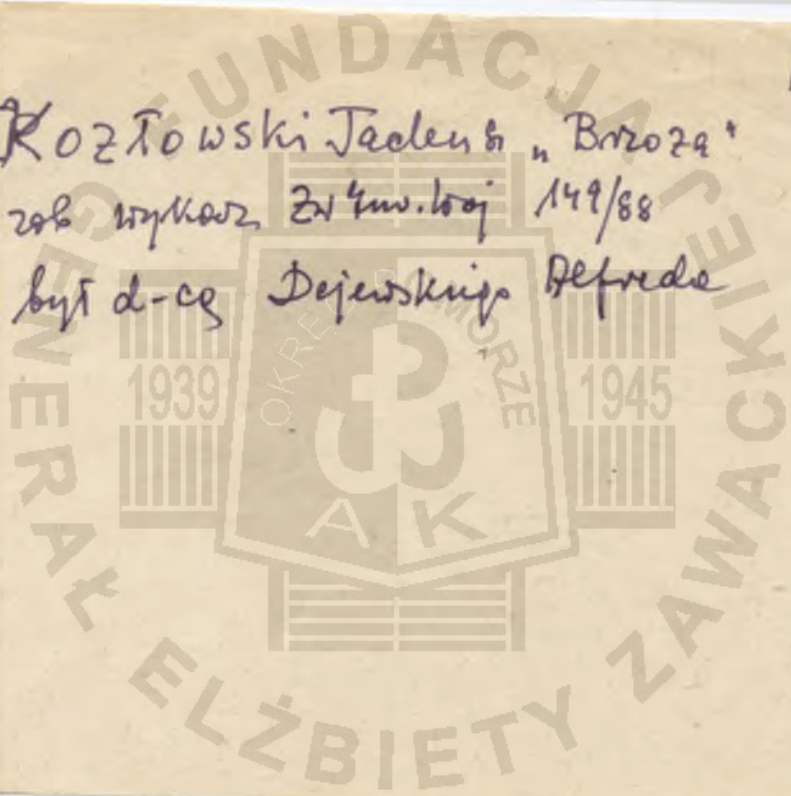
98. X 104

T

Kozłowski Jacek "Buzza"
zob. wykaz Zł. Kw. Woj 149/88
był d-cę Dejewskiego Alfreda

Wębrze
PK 3

57

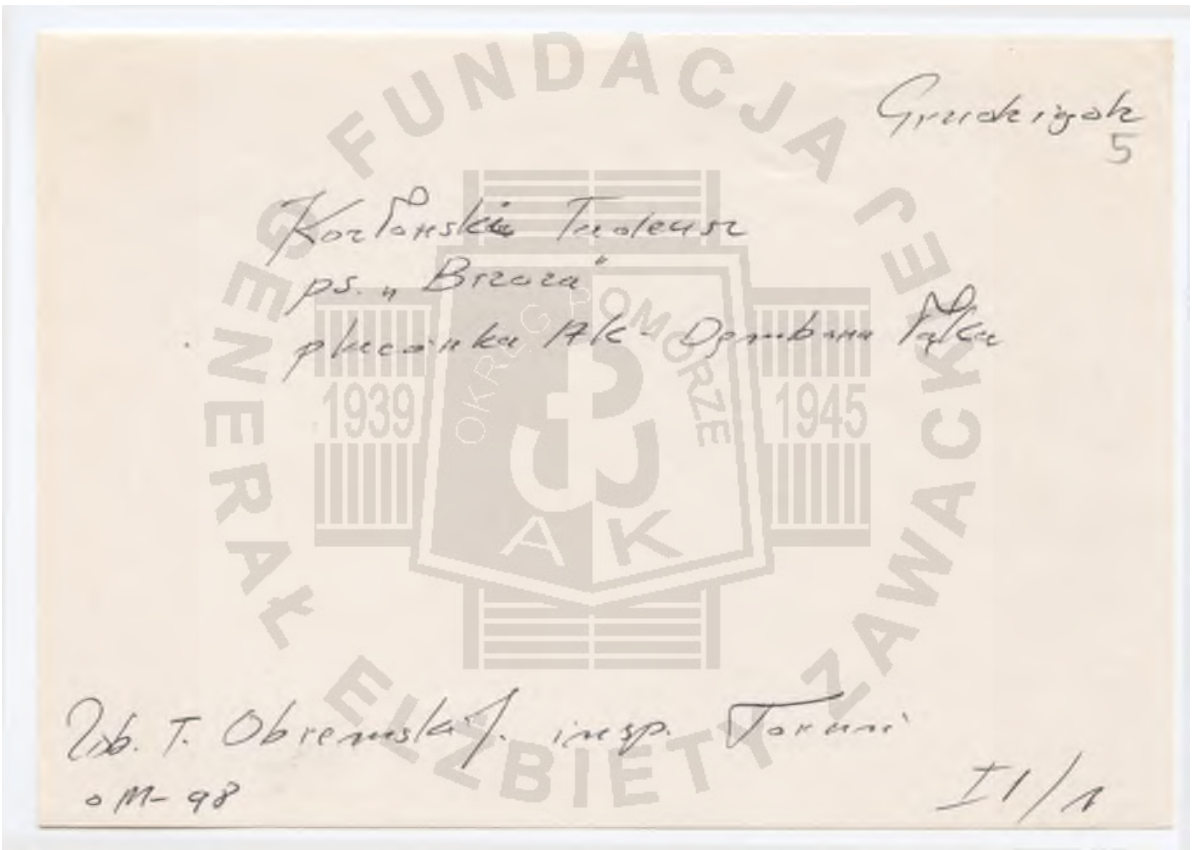
21

MARZEC
AK4

KOZŁOWSKI TADEUSZ

Współpracownik kmolka placówki
w Leśnej Łące, A. Lejewskiego.

1994 AK na Pomorzu, s. 150

Grudek 5

Kortaniska Teatru
ps. „Brzoza”
placówka AK - Dąbowa Polka

Dob. T. Obremuski, insp. Jankowi
o M-98

II/A

A

Grudziądz 6
RO-AK

Kozłowski Jan
aresztowany w Książce
za przynależności do AK
1945/46

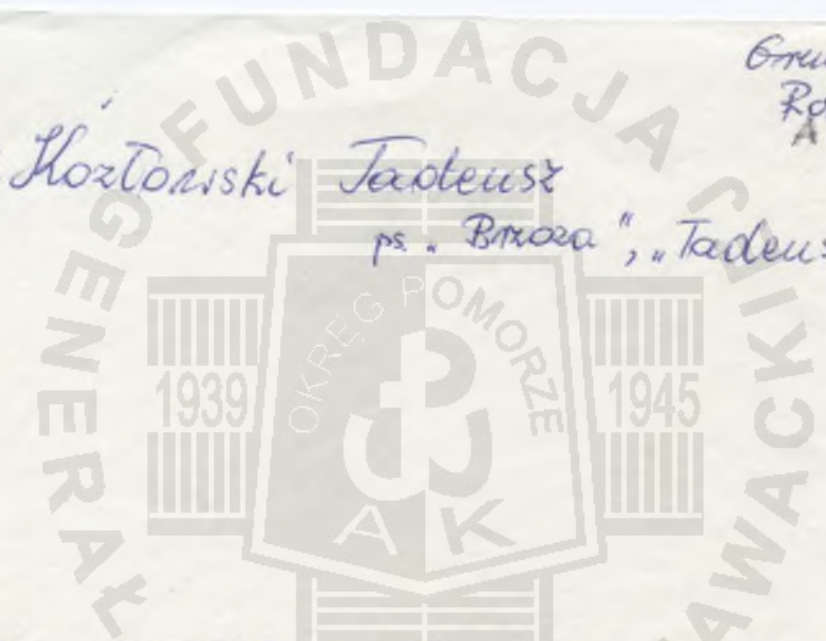
Zob. T. Wisniewski F. 1115. Grudziądz

OPN-97

Ia/1

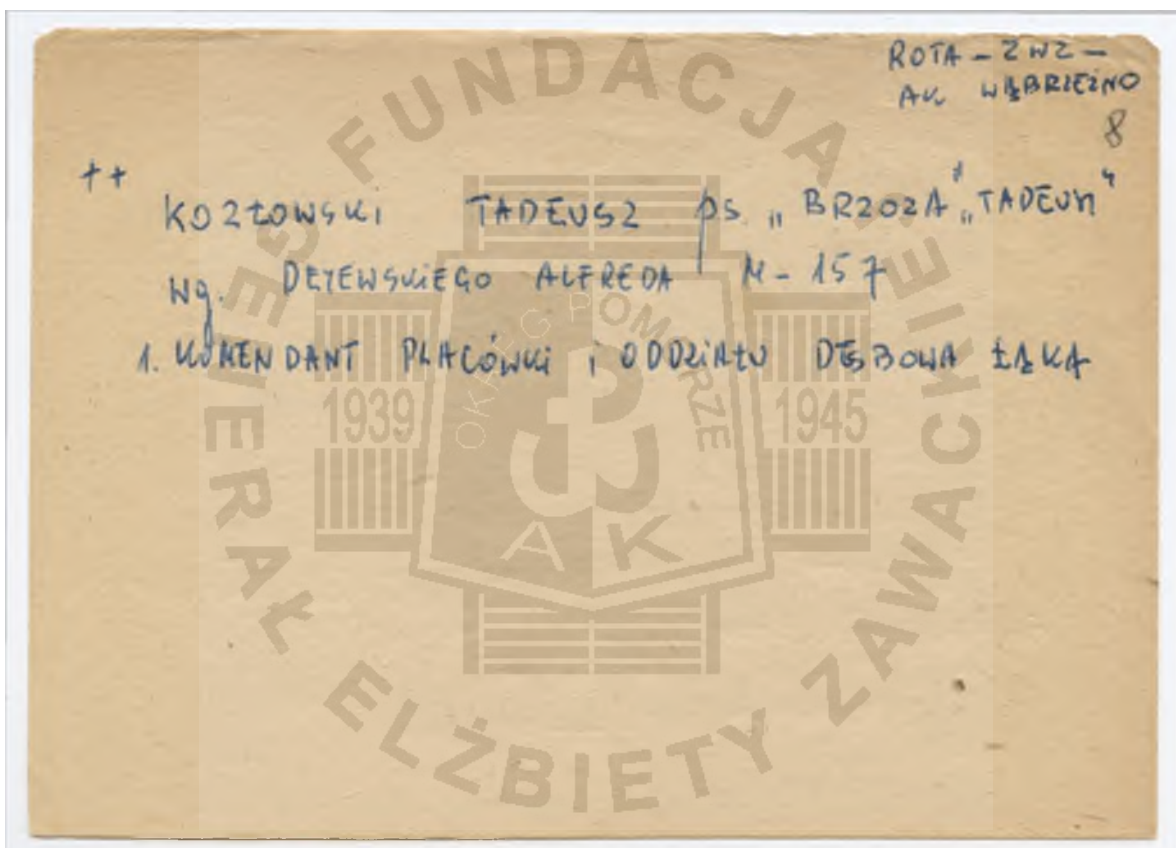
a
st. siemi. Kozłowski
por.

Gruździec
Rota 7
AK

Tadeusz
ps. „Bura”, „Tadeusz”

T.: Dejewski Alfred, Insp. Gruździec, M-157,
I, 1/3, 3, 4; 2A.
11.6.84

ROTA - ZWZ -
AK WŁBRIEZO
8

++

KOZŁOWSKI TADEUSZ ps. "BRZOSA" "TADEUSZ"
Wg. DEJEWSKIEGO ALFREDA N-157
1. WREN DANT PŁACÓWKI, ODDZIAŁU DEBOWA ŁĄKA

Kozłowski Tadeusz

ZESKANOWANE

